

Asia: VN/21366/2020

Arviomuistio postilain muutoksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Journalistiliitto pitää olennaisena muutosesityksenä siirtymisestä kolmipäiväiseen jakeluun. Tällöin sanomalehtien viisipäiväinen jakelu ja moniääninen tiedonvälitys turvattaisiin valtiosihteerityöryhmän esityksen mukaisella määräaikaisella tuella.

Arviolta 10-15 miljoonan euron vuosittainen jakelutuki (tiedonvälitystuki) on näin ollen ehdoton edellytys kolmipäiväiseen jakeluun siirtymiselle. Tuen ja sen kilpailutuksen valmistelu on Traficomissa vielä kesken, mutta sen tulisi kulkea samaa tahtia LVM:ssä tehtävän postilain valmistelun kanssa. Jakelutuki liittyy myös erikseen valmistelussa olevaan pysyvään mediatukijärjestelmään.

Suomalainen media- ja viestintäpolitiikka on valitettavasti ollut jo useita vuosia varsin hajallaan. Erilaisia hankkeita on viety eteenpäin palanen kerrallaan ilman kokonaisvaltaista näkemystä viestintäpolitiikasta osana yhteiskuntapolitiikkaa.

Demokratian näkökulmasta media- ja viestintäpolitiikassa on tärkeintä uutis- ja ajankohtaismedian moninaisuus sekä koko maan kattava verkosto. Näitä tukevat toimet tulisi suunnitella ja kohdentaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, ei vain yhtä näkökulmaa tai mediasektoria kerrallaan ajatellen. Kuitenkin esimerkiksi yleisradiolakia, kaupallisen median tukea ja paperilehtien jakelutukea on valmisteltu osapuilleen samanaikaisesti vailla näkyvää yhteistä mediapoliittista linjaa tai koordinaatiota. Tilkkutäkki ei anna kuvaa kokonaisuudesta eikä tue tavoitteellista mediapoliittikkaa.

Mediapoliitiikan kannalta olennainen asia on kolmipäiväisen jakelun jakelupäivien määrittäminen. Sanoma- ja aikakauslehdille sekä niiden lukijoille on tärkeää tietää minä päivinä heidän lehtensä jaetaan. Lehtiliiketoiminnan sekä uutisoinnin perusasioita ovat, että lehden on tultava kaikille

lukijoille samana päivänä. Tämä on tärkeää myös aikakauslehdille. Laissa tulee määritellä, että jakelussa on tietyt oltava samat kiinteät viikonpäivät koko maassa. Jakelupäivät voidaan sitten nimetä Traficomien toimesta lain perusteella.

Kun jakelutukea kilpailutetaan, tulee sen tapahtua mahdollisimman pienillä alueilla, jotta paikallinen osallistuminen mahdollistuu. Jos kilpailutus suoritetaan liian suurilla alueilla, aitoa kilpailua ei synny.

Jakelutukea kaavaillaan myönnettäväksi vain muutaman vuoden kerrallaan kestäväälle siirtymäajalle. Vain joka kolmas sanomalehti arvioi digitulojen muodostavan viiden vuoden kuluttua yli 30 % lehden tuloista. Painettu lehti onkin elintärkeä sekä lukijalleen että mediamyynnin lähteenä mediataloille vielä pitkään. Median moniäänisyyden ja monikanavaisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että mediasisältöjä jaetaan sähköisten kanavien ohella myös painettuna. Paperilehtien kohtuuhintainen ja toimiva jakelu on varmistettava myös tulevaisuudessa ja siksi jakelutuki tulisikin suunnitella muutamaa vuotta pidempiaikaiseksi ratkaisuksi.

Rekola Juha
Suomen Journalistiliitto ry